Rocznik Filozoficzny Ignatianum
The Ignatianum Philosophical Yearbook
Vol. 32, No. 2 (2026), s. 153–165
PL ISSN 2300–1402
DOI: 10.35765/rfi.2026.3202.10

Jacek Drążkiewicz
ORCID: 0009-0006-8282-9972
Uniwersytet w Siedlcach

Ogólnopolski Konkurs Literacki „Limesu" w Siedlcach (1979–2024): 45 lat działalności

The National Literary Competition "Limes" in Siedlce (1979–2024): Forty-Five Years of Activity

Abstrakt

Artykuł stanowi literaturoznawcze opracowanie poświęcone czterdziestopięcioletniej historii Ogólnopolskiego Konkursu Literackiego „Limes", organizowanego przy Uniwersytecie w Siedlcach. Celem pracy jest ukazanie genezy konkursu, jego rozwoju oraz znaczenia dla życia literackiego miasta i regionu. Na podstawie materiałów archiwalnych, dokumentacji konkursowej oraz publikacji pokonkursowych przedstawiono ewolucję przedsięwzięcia, które przez kolejne dekady stanowiło forum prezentacji twórczości literackiej autorów z całej Polski. Konkurs umożliwiał debiut wielu poetom i prozaikom, a jednocześnie przyczyniał się do kształtowania lokalnej tradycji literackiej i wzmacniania roli Siedlec jako ośrodka kultury. Jubileusz 45-lecia staje się okazją do refleksji nad znaczeniem konkursu dla środowiska akademickiego, życia kulturalnego miasta oraz idei wspierania młodych twórców.

Słowa klucze: „Limes", literatura, twórczość studencka, Siedlce, konkurs literacki, tradycja kulturalna.

Abstract

This article presents a literary study of the forty-five-year history of the National Literary Competition "Limes", organized at the University of Siedlce. It examines the origins of the competition, its development, and its significance for the literary life of the city and the region. Drawing on archival materials, competition records, and post-competition publications, the article traces the evolution of an initiative that, over the decades, has provided a forum for the presentation of literary works by authors from across Poland. The competition has enabled the literary debut of numerous poets and prose writers while simultaneously contributing to the formation of a local literary tradition and strengthening the role of Siedlce as a cultural centre. The forty-fifth anniversary offers an opportunity to reflect on the competition's importance for the academic community, the cultural life of the city, and the enduring idea of supporting emerging writers.

Keywords: "Limes", literature, student creativity, Siedlce, literary competition, cultural tradition.

Ogólnopolski Konkurs Literacki „Limesu" ma długą historię, sięgającą roku 1978, i jest najstarszą edycją studenckiego konkursu literackiego w Polsce. Powstał on jako inicjatywa Studenckiego Ośrodka Działań Kulturalnych „Limes" działającego przy siedleckiej uczelni (wówczas Wyższej Szkole Rolniczo-Pedagogicznej, dziś Uniwersytetu w Siedlcach), którego celem było rozwijanie twórczego potencjału studentów oraz promowanie ich literackich osiągnięć. Konkurs szybko zyskał akceptację środowiska literackiego w Polsce, a także stał się istotnym elementem kulturalnego krajobrazu Siedlec i ważnym wydarzeniem miejscowym, w tym studenckim. Okazał się też poetycko-prozatorską platformą wydawniczą lokalnych literatów – po każdym konkursie wydawane były najpierw broszury, foldery, potem zeszyty i w końcu zbiorki, tomiki z nadesłanymi i nagrodzonymi utworami – co stanowczo ożywiło i środowisko akademickie, a w szczególności żaków i środowisko twórcze Siedlec i okolic.

W pierwszych latach istnienia konkurs literacki koncentrował się głównie na poezji, dając studentom możliwość wyrażania siebie poprzez piękno słowa i zastosowanie różnorodnych form poetyckich i środków stylistycznych. Z czasem oferta konkursu została poszerzona o kategorię „proza", co umożliwiło studentom eksplorację narracji i rozwijanie swoich umiejętności w zakresie pisania dłuższych form, takich jak opowiadanie czy esej.

Fot. 1. Okładka i strona wewnętrzna „Zeszytów Literackich Studenckiego Ośrodka Działań Kulturalnych"

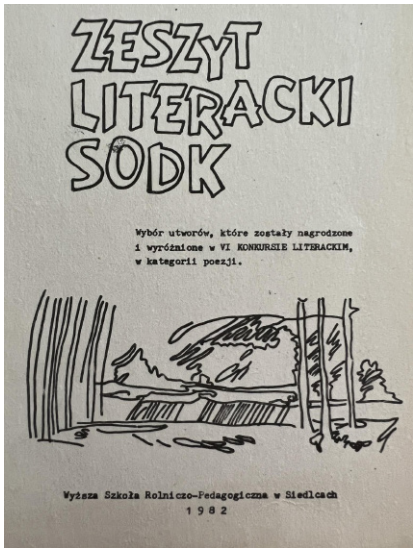

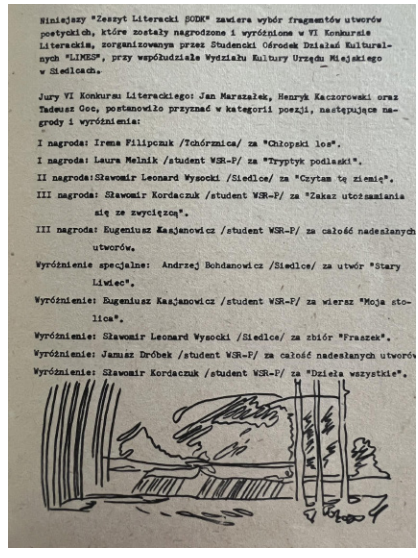
Niniejszy "Zeszyt Literacki SODK" zawiera wybór fragmentów utworów poetyckich, które zostały nagrodzone i wyróżnione w VI Konkursie Literackim, zorganizowanym przez Studencki Ośrodek Działań Kulturalnych "LIMES", przy współudziale Wydziału Kultury Urzędu Miejskiego w Siedlcach.

Jury VI Konkursu Literackiego: Jan Marszałek, Henryk Kaczorowski oraz Tadeusz Goc, postanowiło przyznać w kategorii poezji, następujące nagrody i wyróżnienia:

I nagroda: Irena Filipczuk /Tchórzmica/ za "Chłopski los".
I nagroda: Laura Melnik /student WSR-P/ za "Tryptyk podlaski".
II nagroda: Sławomir Leonard Wysocki /Siedlce/ za "Czytam tę ziemię".
III nagroda: Sławomir Kordacznik /student WSR-P/ za "Zakaz utożsamiania się ze zwycięzcą".
III nagroda: Eugeniusz Kasjanowicz /student WSR-P/ za całość nadesłanych utworów.
Wyróżnienie specjalne: Andrzej Bohdanowicz /Siedlce/ za utwór "Stary Liwiec".
Wyróżnienie: Eugeniusz Kasjanowicz /student WSR-P/ za wiersz "Moja stolica".
Wyróżnienie: Sławomir Leonard Wysocki /Siedlce/ za zbiór "Frazek".
Wyróżnienie: Janusz Dróbek /student WSR-P/ za całość nadesłanych utworów
Wyróżnienie: Sławomir Kordacznik /student WSR-P/ za "Dzieła wszystkie".

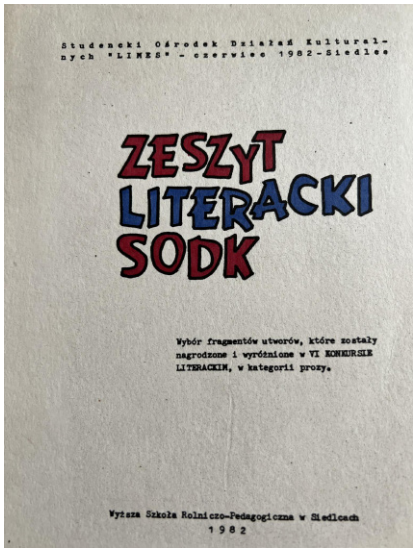

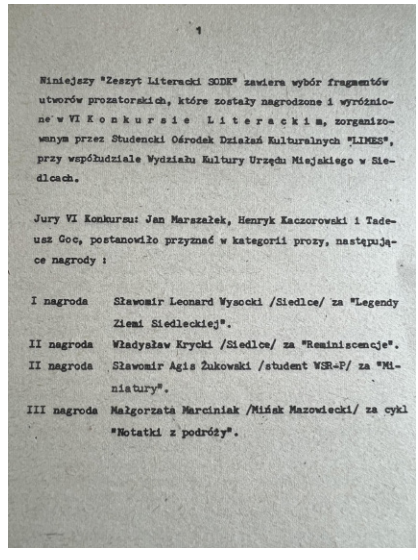
1

Niniejszy "Zeszyt Literacki SODK" zawiera wybór fragmentów utworów prozatorskich, które zostały nagrodzone i wyróżnione w VI Konkursie Literackim, zorganizowanym przez Studencki Ośrodek Działań Kulturalnych "LIMES", przy współudziale Wydziału Kultury Urzędu Miejskiego w Siedlcach.

Jury VI Konkursu: Jan Marszałek, Henryk Kaczorowski i Tadeusz Goc, postanowiło przyznać w kategorii prozy, następujące nagrody:

I nagroda — Sławomir Leonard Wysocki /Siedlce/ za "Legendy Ziemi Siedleckiej".
II nagroda — Władysław Krycki /Siedlce/ za "Reminiscencje".
II nagroda — Sławomir Agis Żukowski /student WSR-P/ za "Miniatury".
III nagroda — Małgorzata Marciniak /Mińsk Mazowiecki/ za cykl "Notatki z podróży".

Źródło: archiwum prywatne autora.

Konkurs Literacki „Limesu" od samego początku przykuwał uwagę studentów z różnych dyscyplin i kierunków studiów. Ta właśnie różnorodność uczestników, ich doświadczenia i perspektywy sprawiły, że rozwinął się on nie tylko jako miejsce spotkań twórczych umysłów, ale również płaszczyzna wymiany idei i inspiracji. W ciągu swojej 45-letniej

historii konkurs przeszedł rozliczne etapy rozwoju, dostosowując się do zmieniających się potrzeb i oczekiwań studentów. Stale poszerzał swoje ramy, wprowadzając nowe kategorie tematyczne, eksperymentując z formami literackimi i adaptując się do nowych trendów w literaturze. Dzięki temu był „na bieżąco" z literackimi prądami i tendencjami, przyczyniając się do ożywienia artystycznego studentów.

Jako jedno z najstarszych studenckich wydarzeń literackich w Polsce, Ogólnopolski Konkurs Literacki „Limesu" zyskał powszechne uznanie w środowisku akademickim w kraju, także wśród społeczności pozauniwersyteckiej. Znaczenie konkursu nie ograniczało się jedynie do uczestników i organizatorów, ale również wpływało na rozkwit ogólnopolskiej kultury studenckiej, szczególnie zaś jej wymiaru wychowawczego i etosu akademickiego[1], wzbogacając przy tym krajobraz kulturalny Siedlec i okolic.

Powstanie i rozwój konkursów literackich w Polsce – rys historyczny

Konkursy – jak zaznaczają badacze – jako forma życia naukowego i literackiego właściwie nie są obecne w kulturze polskiej epok dawnych. O zwrocie związanym z zainteresowaniem nimi można mówić dopiero w oświeceniu, „wraz ze wzrostem świadomości roli literatury i nauki w formowaniu nowoczesnego społeczeństwa oraz pojawieniem się nowych instytucji życia kulturalnego"[2]. Takimi dawnymi formami konkursów były np. popisy szkolne, przedsięwzięcia uniwersyteckie i badawcze, promujące piśmiennictwo literackie i naukowe, organizowane m.in. przez Towarzystwo Warszawskie Przyjaciół Nauk. Za pierwszy konkurs *stricte* literacki Andrzej Krzysztof Guzek uznaje ogłoszony w 1747 roku przez braci Załuskich, Józefa Andrzeja i Andrzeja Stanisława, konkurs na dzieło wierszem lub prozą wychwalające nowo założoną bibliotekę publiczną[3]. Poważnym przedsięwzięciem, w którym konkurs wykorzystano jako narzędzie do sterowania kierunkiem literatury, okazał

1 Pisze o tym Andrzej Gielarowski, „Kultura akademicka i kultura studencka a idea uniwersytetu", *Perspektywy Kultury* 4 (2024): 15–30.

2 Iwona Przybysz, *Sąd nad literaturą. Konkursy literackie na łamach prasy warszawskiej drugiej połowy XIX wieku* (Lublin: Episteme, 2023), 49.

3 Andrzej K. Guzek, *Konkursy literackie i naukowe*, w: *Słownik literatury polskiego oświecenia*, red. Teresa Kostkiewiczowa (Wrocław: Ossolineum, 1996), 240.

się konkurs na komedię około roku 1765[4]. W romantyzmie, o czym pisze Marzena Radecka, można zauważyć zanik konkursów. Z jednej strony powodem jest niejednoznaczny doń stosunek twórców tej epoki, z drugiej – normotwórczy charakter tych działań stał w sprzeczności z romantycznym etosem poety. Dodatkowo spowolnienie życia literackiego po klęsce powstania listopadowego przyczyniło się do wstrzymania rozwoju konkursów literackich[5]. W II połowie XIX wieku, w sferze literatury, ekspansja konkursów nie miała charakteru jednorodnego. Jak zaznacza Iwona Przybysz, „można było spotkać konkursy na niemalże wszystkie gatunki i rodzaje literacki i dziennikarskie (…), a niektóre obszary piśmiennictwa cieszyły się dużo większym zainteresowaniem niż inne"[6]. Tak więc stały się one ważnym element literatury, kultury, świadectwem ich ewolucji oraz narzędziem wspierającym rozwój narodu czy konsolidującym społeczność, podwyższały poziom intelektualny mieszkańców, stanowiły również instrument życia literackiego. Były szansą na promocję i popularyzowanie piśmiennictwa w środowisku, tworzyły platformę wsparcia dla grona piszących, moderowały również życie literackie miasta. Zachęcały autorów do uczestnictwa w rywalizacji bez wywierania na nich presji. Ułatwiały debiutantom kontakt z krytyką, z którą artysta, szczególnie doświadczony, mierzy się zawsze, kiedy publikuje dzieło[7]. Ponadto konkursy stały się narzędziem wzmocnienia literatury, a utwory nagrodzone lub wyróżnione profilowały odbiór lektury, zarówno pozytywnie, jak i negatywnie.

Powstanie i rozwój konkursu „Limesu"

Geneza pomysłu na organizację konkursu literackiego w Siedlcach przypada na rok 1977, kiedy to dwaj studenci ówczesnej siedleckiej polonistyki postanowili, że zorganizują wydarzenie, które zrzeszy lokalnych studentów-literatów. I już rok później, w 1978, odbyła się pierwsza edycja

4 Mieczysław Klimowicz, „Kształtowanie się i źródła polskiej doktryny teatralnej w latach 1765–1767", *Pamiętnik Literacki* 3 (1963): 2–3.

5 Marzena Radecka, „Romantyzm i współczesność a nowoczesność. Perspektywa nagród i konkursów literackich", w: *Romantyzm w literaturze i kulturze po 1989 roku. Mapowanie recepcji*, red. Danuta Zawadzka, Krzysztof Andruczyk, Magdalena Dudzińska, Monika J. Roman (Sejny: Pogranicze, 2019), 196, 206.

6 Przybysz, *Sąd nad literaturą*, 69.

7 Marian Płachecki, „Przemiany roli społecznej krytyka w latach 1764–1830. Rekonesans", w: *Badania nad krytyką literacką*. Seria 2, red. Michał Głowiński, Krzysztof Dybciak (Wrocław: Zakład Narodowy Ossolińskich, 1984), 25–36.

przedsięwzięcia, które stało się początkiem długotrwałej tradycji – 45-letniej. Założenia konkursu były ambitne. Organizatorom zależało, aby studenci nie tylko wyrażali siebie poprzez tworzenie literatury, ale także promowali swoje talenty i twórcze dokonania[8].

W trakcie 45 lat istnienia konkurs przeszedł wiele zmian, zarówno w nazwie, jak i w regulaminie i strukturze, które były dostosowane do potrzeb i oczekiwań studentów oraz zmieniających się trendów w literaturze. W pierwszych latach nazwa konkursu była prosta: Konkurs Literacki. Potem poszerzono ją do: Konkurs Literacki dla Twórców Podlaskich, a następnie: Konkurs Literacki „Limesu", by w końcu zostać przy Ogólnopolskim Konkursie Literackim „Limesu". Od 1978 roku uczelnia w Siedlcach odgrywała rolę organizatora i współorganizatora, co było ważną inicjatywą integrującą studentów z różnych wydziałów i kierunków, ale także działaniem wpisującym się w cele uczelni, takie jak promowanie kultury studenckiej i rozwijanie talentów artystycznych, w tym literackich. Znaczenie konkursu przez prawie 45 lat było ogromne. Inspirował on środowisko żaków, lokalnych literatów i twórców z Polski, udowadniając tym samym, że literatura jest szanowana, doceniana oraz potrzebna każdemu, nie tylko humaniście.

Oprócz głównego konkursu literackiego Ogólnopolski Konkurs Literacki „Limesu" był również okazją do organizacji licznych inicjatyw i wydarzeń towarzyszących. Warsztaty pisarskie, spotkania autorskie, występy artystyczne, wieczorki poetyckie, biesiady literackie, zimowe czy jesienne spotkania z poezją – wszystkie te działania miały na celu wzbogacenie doświadczenia uczestników konkursu oraz promocję twórczości literackiej na uczelni. Były one okazją do nauki, wymiany doświadczeń i inspiracji dla młodych pisarzy i poetów, rozwijały twórczy warsztat studentów. Konkurs dawał także możliwości eksponowania swoich tekstów, ale także otrzymywania konstruktywnej krytyki i opinii, co pomagało w doskonaleniu umiejętności pisarskich. Sukcesy i osiągnięcia w konkursie mogły stanowić ważne punkty w dalszej karierze literackiej studentów, otwierając drogę do publikacji i zdobywania szerszego uznania w świecie literatury.

8 Także i w XXI wieku trzeba podkreślić działalność studentów jako inicjatorów kultury. Pisze o tym m.in Michał Szanduła, „Współczesne formy zarządzania kulturą studencką. Studium przypadku Centrum Kultury i Kształcenia Ustawicznego Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie", *Perspektywy Kultury* 4 (2024): 95–111.

Rozpoznawalność w skali kraju

Ogólnopolski Konkurs Literacki „Limesu" z czasem stał się rozpoznawalny w skali kraju. Jego coroczne edycje przyciągały uwagę zarówno studentów, jak i osób zainteresowanych literaturą i kulturą. Okazał się wydarzeniem wyróżniającym siedlecką uczelnię na mapie Polski i przyczyniającym się do pozytywnego wizerunku miasta. Reakcje społeczności zarówno lokalnej, jak i krajowej na konkurs były i są pozytywne, a jego wpływ na postrzeganie siedleckiej uczelni jako miejsca kształtującego młodych pisarzy i poetów jest znaczący.

Ogólnopolski Konkurs Literacki „Limesu", posiadając długoletnią tradycję, zyskał więc renomę i prestiż na skalę ogólnokrajową. Po 45 latach istnienia konkurs może być uważany za jeden z ważnych filarów promocji literatury w kraju, szczególnie z uwagi na to, że przyciągał uznanych twórców i promował młode talenty, także zagranicznych literatów (np. Jerzy Ludas z Niemiec, Izabella Degen z Hiszpanii, Niemiec)[9]. Niektórzy debiutanci osiągnęli z czasem wysoką pozycję naukową i są dziś uznanymi badaczami, pracownikami uczelni, profesorami (np. Andrzej Borkowski, Janina Florczykiewicz)[10] czy pełnią odpowiedzialne funkcje w strukturach administracyjnych w mieście i regionie (np. Łukasz A. Wawryniuk, Sławomir Kordaczuk)[11]. Konkurs stał się też częścią literackiego krajobrazu kraju i jest od dłuższego czasu postrzegany jako wydarzenie o ustabilizowanej pozycji i niezawodności, co dodatkowo zwiększa jego znaczenie w kulturze literackiej, przyczynia się do odkrywania nowych nurtów, wspierania innowacyjnych form literackich czy promowania ważnych tematów społecznych, ugruntowując jego pozycję na polskiej scenie artystycznej.

9 *30 Konkurs Literacki. Utwory nagrodzone i wyróżnione* (Siedlce: Akademia Podlaska w Siedlcach, 2007), 53.

10 *Zeszyt Literacki. Grupa Literacka „Federacja"* (Siedlce: Wyższa Szkoła Rolniczo-Pedagogiczna w Siedlcach, 1986), 1.

11 *30 Konkurs Literacki*.

Fot 2. Okładki tomików pokonkursowych Ogólnopolskiego Konkursu Literackiego „Limesu”

Źródło: archiwum prywatne autora

Przestrzeń promowania twórczości literackiej

Konkursy literackie, w tym Ogólnopolski Konkurs Literacki „Limesu”, od zawsze stanowiły istotę literatury, kultury. Były szansą na promocję i upowszechnianie piśmiennictwa w środowisku, tworzyły platformę wsparcia dla grona piszących, zarówno mężczyzn, jak i kobiet[12], moderowały również życie literackie miasta. Istotne były dla tych początkujących, którzy dopiero szukali swojej drogi w świecie literatury. Dla nich stanowiły formę uznania talentu, ale także stwarzały możliwości rozwoju i dotarcia do szerokiej publiczności, zaistnienia na rynku wydawniczym czy początek profesjonalnej kariery (np. Eugeniusz Kasjanowicz, Sławomir Kordaczuk, Dawid Półrolniczak)[13]. Popularyzowały ich debiuty

12 Zob. Jacek Drążkiewicz, „Charakter kobiecej twórczości wyróżnionej w Ogólnopolskim Konkursie Literackim LIMESU. Przyczynek do badań”, *Czasopismo Naukowe Instytutu Studiów Kobiecych* 2 (2024): 205–217.

13 *Zeszyt Literacki SODK. Wiersze Eugeniusza Kasjanowicza* (Siedlce: Wyższa Szkoła Rolniczo-Pedagogiczna w Siedlcach, 1982); *Zeszyt Literacki SODK. Wybór utworów, które zostały nagrodzone i wyróżnione w VI konkursie literackim w kategorii poezji* (Siedlce: Wyższa Szkoła Rolniczo-Pedagogiczna w Siedlcach, 1982): 1.

literackie czy pierwsze lata pisarstwa. W przeszłości konkursy uznawane były m.in. za formę walki o prawa do aktywnego uczestnictwa kobiet w kulturze[14], obecnie są narzędziem służącym wspieraniu talentów, rywalizacji twórców, prowadzeniu debaty publicznej, zastępowaniu instytucji kulturalnych, naukowych czy społecznych. To przedsięwzięcie posiadające kilka etapów, wyraźnie wyodrębnione reguły organizacyjne, którego celem jest ogłoszenie tematycznego naboru prac, selekcja i nagradzanie najlepszych utworów według kryteriów wyznaczonych prze komisje konkursowe, tzw. jury, powołane i dobrane wg kompetencji. Nagradzanie odbywa się także zgodnie z opracowanymi zasadami, włączając wymiar i wysokość wygranej. Wybranie najlepszego utworu literackiego postrzegane było i jest jako legitymizacja wartości artystycznej danego tekstu, a pośrednio jego autora[15].

Ogólnopolski Konkurs Literacki „Limesu" wspierany jest finansowo od wielu lat i organizowany pod patronatem Prezydenta Miasta Siedlce, co daje laureatom i osobom wyróżnionym nie tylko możliwość skupienia się na pisaniu, ale także prestiż i uznanie. Młode talenty wspierał (i wspiera) także Instytut Filologii Polskiej Uniwersytetu w Siedlcach (obecnie: Instytut Językoznawstwa i Literaturoznawstwa), co wpłynęło na profesjonalność i merytoryczność w ocenie i wydawaniu utworów.

Początkowo, szczególnie w latach 1978–1993, konkurs powiązany był z warsztatami poetyckimi, spotkaniami autorskimi, grupami literackimi, powstającymi przy „SODK Limes", co pozwalało na rozwijanie warsztatu twórczego, motywowało do regularnego pisania. Spełniał funkcję mecenasa studenckiej twórczości literackiej. W 1986 roku właśnie przy „SODK Limes" powstała Grupa Literacka „Federacja", która swoją działalność skupiła na młodych, nieposiadających jeszcze większego dorobku i sukcesów twórcach-studentach, dla nich organizując cykliczne wieczory autorskie, rozwijając ich umiejętności poprzez kreatywną pracę nad własnym tekstem, doskonaląc warsztat literacki, pomagając przy budowaniu sieci kontaktów czy umożliwiając przyszłą współpracę, motywując do poetyckich działań[16]. Łączono praktykę pisarską z teorią, gdzie uczestnicy mogli szkolić się w blokach związanych ze sferami społecznego funkcjonowania literackości: m.in. kreacją autorskiego „ja", problemami

14 Zob. więcej: Jacek Drążkiewicz, „Udział pisarek w konkursach literackich Warszawy XIX/XX wieku jako forma walki o prawa do aktywnego uczestnictwa w kulturze (wybrane przykłady)", w: *Literatura i prawo – charakterystyka zagadnienia,* red. Beata Wałęciuk-Dejneka (Siedlce: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu w Siedlcach, 2025): 280–294.

15 Przybysz, *Sąd nad literaturą*…, 12–13.

16 *Zeszyt Literacki. Grupa Literacka „Federacja"*…

konstrukcji fikcji czy uwarunkowaniami tworzywa. Przygotowywano studentów do tworzenia tekstów i projektów narracyjnych w dowolnym stylu funkcjonalnym, o dowolnym przeznaczeniu artystycznym i użytkowym, do krytycznej interpretacji i oceny. Grupa istniała kilka lat, a jej działalność ograniczała się do miasta i regionu. Także sami studenci siedleckiej uczelni organizowali różne seminaria i dyskusje literackie, spotykali się i pracowali warsztatowo nad słowem. Wówczas ta młoda literatura starała się docierać do prawdy, w czasach trudnych odzwierciedlać rzeczywistość, w której autorom przyszło żyć.

W latach 1977–1988 działały także i inne grupy literackie, których prace, działalność i efekty można odnaleźć w wielu publikacjach pokonkursowych. Były to: Grupa Literacka „Katharsis", Grupa Literacka „Mimoza" czy Grupa Literacka „SODK Limes". Grupy te, choć działały na uczelni, nie zamykały się wewnętrznie, były otwarte na twórców ze środowiska literackiego Siedlec czy regionu. Jako przykład można wskazać współpracę studentów z miejską Grupą Literacką „Witraż" oraz Klubem Literackim w Centrum Kultury i Sztuki „Ogród". Promowali oni twórczość pisarską poprzez przedsięwzięcie zwane Bazarem Poetyckim[17]. Zorganizowana działalność grup literackich, w tym „Federacji", skończyła się w Siedlcach ok. 1993 roku. Na początku lat 90. XX wieku działają jeszcze grupy kierowane przez studentów, jednak po 1993/94 studenci prezentują swój dorobek na wieczorkach poetyckich, organizowanych w Uczelnianym Ośrodku Kultury, na zimowych spotkaniach z poezją (cykl wydarzeń poetyckich) czy w ramach klubu literackiego. Rozwijają swoje zainteresowania, pozostawiając po sobie „coś trwałego", a jednocześnie wyrażając siebie (publikacja w tomiku pokonkursowym), inspirują, tworzą, kreują życie społeczno-kulturalne miasta.

Konkursowe komisje

Warto jeszcze wspomnieć o jury. Komisje konkursowe, oceniając prace, zawsze zwracały uwagę na

> jakość literacką nadesłanych utworów (…). To ona jest wyznacznikiem i pretekstem do przyznawania tej czy innej nagrody. Traktowanie jakości jako pojęcia zbyt abstrakcyjnego, by móc się nim swobodnie kierować dla krytyków literackich czy badaczy literatury nadal jest istotą oceny tekstów.

17 Tadeusz Goc, „Działalność literacka studentów Akademii Podlaskiej", w: *XXV Konkurs Literacki: utwory nagrodzone i wyróżnione* (Siedlce: Akademia Podlaska w Siedlcach, 2002), 6–7.

> By móc oceniać jakość, należy posiadać gruntowną wiedzę z zakresu teorii i historii literatury oraz posiadać pewien zmysł estetyczny, pewną możliwość dostrzegania potencjału artystycznego i zachowania balansu, równowagi między formą a treścią[18].

Konkurs „Limesu" „wyławiał" młode talenty, dawał szanse początkującym twórcom, doceniał tych, którzy rzetelnie pracowali nad swoimi tekstami i przywiązywali wagę do poziomu swoich warsztatów artystycznych. Jak podkreślają w protokole członkowie jury: „Różnica pomiędzy osobą, która chce pisać, a tą, która pisze, jest taka, że ta pierwsza poprzestaje na próbach, a ta druga przechodzi do aktu tworzenia"[19]. Członkami jury od lat i przez lata były osoby na co dzień „zawodowo" zajmujące się słowem: literaturoznawcy, naukowcy, poeci. Wśród nazwisk należy wskazać na ks. Wacława Oszajcę, poetę Krzysztofa Tomaszewskiego, prof. Sławomira Sobieraja czy prof. Romana Bobryka, prof. Antoniego Chojnackiego czy prof. Zbigniewa Lisowskiego, poetę Dawida Półrolniczaka. Oceniając nagrodzone czy wyróżnione utwory, starali się zwracać uwagę na różne płaszczyzny; oto co pisze jeden z członków jury:

> Charakterystyczne dla nadesłanych prac było posiadanie dość ciekawych i świeżych fragmentów tak w opowiadaniach, jak i w wierszach. Świadczyły one o talencie, jaki drzemie w osobach kreślących te czy inne wersy. Brakowało jednak rzetelnej pracy nad warsztatem literackim. Zdarzały się momenty, kiedy autor próbował opisać dane zdarzenie w charakterystyczny, czyli autorski sposób, a wyrażał się mało oryginalnie. Niekiedy jest to wynik pracy na własną rękę, bez konsultacji z krytyką literacką. Pisarz bez krytyków może się obejść, ale z tej przyczyny ma o wiele dłuższą i trudniejszą drogę do wypracowania własnego stylu[20].

Od początku istnienia Ogólnopolski Konkurs Literacki „Limesu" był i jest przestrzenią, która nie tylko nagradzała twórczość, ale także aktywnie wspierała rozwój talentów oraz promocję literatury w różnych formach, to platforma poetyckiej i prozatorskiej dyskusji i polemiki. Ułatwiała także debiutantom kontakt z krytyką, z którą doświadczony

18 Dawid Półrolniczak, „Laur z wersów", w: *35 Konkurs Literacki LIMESU. Utwory nagrodzone i wyróżnione* (Siedlce: Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach, 2012), 5.

19 Dawid Półrolniczak, „Obrazki egzystencjalne. Literatura faktu i reportażu a warsztat artystyczny. Próba podsumowania pokłosia 33 edycji konkursu literackiego Limesu", w: *33 Konkurs Literacki LIMESU. Utwory nagrodzone i wyróżnione* (Siedlce: Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach, 2010), 4.

20 Półrolniczak, *Obrazki egzystencjalne*…, 6.

artysta mierzy się zawsze, kiedy publikuje dzieło. Konkursy, w tym ten organizowany na siedleckiej uczelni, miały pomagać w inicjowaniu procesu powstawania nowoczesnej literatury, kształtowaniu sposobu myślenia, pobudzać powstawanie piśmiennictwa. Od lat tworzona przez kilka pokoleń studencka tradycja literacka, będąca inspiracją dla środowiska artystycznego uczelni, miasta, regionu i kraju, nadal będzie zachętą do kontynuowania tych aktywności i pomnażania kultury duchowej rodzących się młodych twórców.

Fot. 3. Okładka z 45. Ogólnopolskiego Konkursu Literackiego „Limesu" z 2023 roku

Źródło: archiwum prywatne autora

Bibliografia

Źródła archiwalne

30 Konkurs Literacki. Utwory nagrodzone i wyróżnione (Siedlce: Akademia Podlaska w Siedlcach, 2007).

36 Konkurs Literacki LIMESU. Utwory nagrodzone i wyróżnione (Siedlce: Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach, 2013).

37 Konkurs Literacki LIMESU. Utwory nagrodzone i wyróżnione (Siedlce: Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach, 2014).

Zeszyt Literacki. Grupa Literacka „Federacja" (Siedlce: Wyższa Szkoła Rolniczo-Pedagogiczna w Siedlcach, 1986).

Zeszyt Literacki SODK. Wiersze Eugeniusza Kasjanowicza (Siedlce: Wyższa Szkoła Rolniczo-Pedagogiczna w Siedlcach, 1982).

Zeszyt Literacki SODK. Wybór utworów, które zostały nagrodzone i wyróżnione w VI konkursie literackim w kategorii poezji (Siedlce: Wyższa Szkoła Rolniczo-Pedagogiczna w Siedlcach, 1982).

Książki i monografie

Przybysz Iwona, *Sąd nad literaturą. Konkursy literackie na łamach prasy warszawskiej drugiej połowy XIX wieku* (Lublin: Episteme, 2023).

Rozdziały w monografiach

Drążkiewicz Jacek, „Udział pisarek w konkursach literackich Warszawy XIX/XX wieku jako forma walki o prawa do aktywnego uczestnictwa w kulturze (wybrane przykłady)", w: *Literatura i prawo – charakterystyka zagadnienia,* red. Beata Walęciuk-Dejneka (Siedlce: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu w Siedlcach, 2025), 280–294.

Goc Tadeusz, „Działalność literacka studentów Akademii Podlaskiej", w: *XXV Konkurs Literacki. Utwory nagrodzone i wyróżnione* (Siedlce: Akademia Podlaska w Siedlcach, 2002), 5–7.

Guzek Andrzej K., „Konkursy literackie i naukowe", w: *Słownik literatury polskiego oświecenia*, red. Teresa Kostkiewiczowa (Wrocław: Ossolineum, 1996), 240–244.

Płachecki Marian, „Przemiany roli społecznej krytyka w latach 1764–1830. Rekonesans", w: *Badania nad krytyką literacką*. Seria 2, red. Michał Głowiński, Krzysztof Dybciak (Wrocław: Zakład Narodowy Ossolińskich, 1984), 195–218.

Półrolniczak Dawid, „Laur z wersów", w: *35 Konkurs Literacki LIMESU. Utwory nagrodzone i wyróżnione* (Siedlce: Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach, 2012), 5–7.

Półrolniczak Dawid, „Obrazki egzystencjalne. Literatura faktu i reportażu a warsztat artystyczny. Próba podsumowania pokłosia 33 edycji konkursu literackiego Limesu", w: *33 Konkurs Literacki LIMESU. Utwory nagrodzone i wyróżnione* (Siedlce: Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach, 2010), 4–9.

Radecka Marzena, „Romantyzm i współczesność a nowoczesność. Perspektywa nagród i konkursów literackich", w: *Romantyzm w literaturze i kulturze po 1989 roku. Mapowanie recepcji*, red. Danuta Zawadzka, Krzysztof Andruczyk, Magdalena Dudzińska, Monika J. Roman (Sejny: Pogranicze, 2019), 193–212.

Czasopisma

Drążkiewicz Jacek, „Charakter kobiecej twórczości wyróżnionej w Ogólnopolskim Konkursie Literackim LIMESU. Przyczynek do badań", *Czasopismo Naukowe Instytutu Studiów Kobiecych* 2 (2024): 205–217.

Gielarowski Andrzej, „Kultura akademicka i kultura studencka a idea uniwersytetu", *Perspektywy Kultury* 4 (2024): 15–30.

Klimowicz Mieczysław, „Kształtowanie się i źródła polskiej doktryny teatralnej w latach 1765–1767", *Pamiętnik Literacki* 3 (1963): 1–24.

Szanduła Michał, „Współczesne formy zarządzania kulturą studencką. Studium przypadku Centrum Kultury i Kształcenia Ustawicznego Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie", *Perspektywy Kultury* 4 (2024): 95–111.